

Global markalar yaratmalıyız

Iç Anadolu, Akdeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini dünya pazarlarına açan Mersin, aynı zamanda Ortadoğu ülkelerinin ve BDT'nin de transit merkezi konumunda olan bir tarım, turizm lojistik ve **sanayi** kenti. Ancak tarımsal üretim başta olmak üzere **sanayi**, ticaret, hizmet ve turizm alanlarında katma değer sağlama noktasında istenilen seviyede değil. Söz konusu durum Türkiye için de geçerli. Her yıl dünyanın en değerli markalarını belirleyen Uluslararası Marka Değerlendirme Kuruluşu BRAND FINANCE Global 500 listelerinde maalesef Türk firmaları yer bulamıyor. Üretiyoruz, üstelik kaliteli ürün üretiyoruz ama kurumlarımızı dünya ölçeğinde kurumlar haline getiremiyor, marka yaratamıyoruz. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan Türkiye'nin en büyük 500 **sanayi** kuruluşu listesinde Mersin'den bu yıl 8 firma yer aldı. Bu **sanayi** kuruluşlarının net satışlarının teknoloji yoğunluğuna göre dağılımında yüzde 57'sini düşük teknoloji, yüzde 35'ini orta-düşük, yüzde 8'ini orta yüksek teknoloji yoğunluğuna sahip ürünler oluşturuyor.

Kentimizin ve bölgenin ürünlerinin dünya pazarlarında hak ettiği değeri bulması için yoğun bir şekilde çalışan kurumlardan biri de Koordinatör Başkanlığı'nı Hayri Uğur'un yürüttüğü Akdeniz İhracatçı Birlikleri. Geçtiğimiz yıl 13.5 milyar dolar ihracat gerçekleştiren AKİB'in bu yıl için hedefi ise 15.5 milyar dolar. Aynı dönemde 1.7 milyar dolar ihracat gerçekleştiren Mersin'in hedefi ise ihracatını 2 milyar doların üzerine çıkartmak. Hedefimiz, katma değerli üretimimizin artacağı ürün ve hizmetlerimizin dünya pazarlarında hak ettiği değeri bulacağı ve dünya çapında markalara sahip olacağımız, bir marka kent Mersin'i yaratmak olmalı. Mersin'de faaliyet gösteren Mersin Tarsus **OSB**'de 3'üncü bölge hayata geçti. 4'üncü ve 5'inci bölgelerin ise planlamala-

Fahriye KUTLAY ŞENYURT

Mersin Bölge Temsilcisi

rı sürüyor. Başkan Sabri Tekli, **sanayicilerin** sorunlarının çözümünden bölgenin daha fazla ihracat yapar hale gelmesi, yeni yatırım sahaları kazandırmak, katma değerli üretimi arttırmak ve yeni istihdam alanları yaratmak için yoğun bir tempoda çalışmalarına devam ediyor. Bölgede bulunan Model Fabrika'nın uluslararası alanda rekabet edebilirliğine yönelik önemi büyük. Bu fabrikanın teori ve pratiği birleştirerek **sanayicilerin** uluslararası ölçekte yetkinlik kazanmalarını kalıcı hale getirmesi bekleniyor.

Yürütülen projelerle kentin marka değeri artıracak

Türkiye'nin ilk kadın **OSB** Başkanı Gül Ak-yürek Balta'nın öncülüğünde hayata geçen ve geçtiğimiz günlerde temeli atılan tarım ürünlerine katma değer kazandıracak Mersin - Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize **Sanayi** Bölgesi (TÜİOSB) faaliyete geçtiğinde akademiden gelişmiş test ve Ar-Ge merkezlerine varıncaya kadar her tür donanıma sahip olacak. TÜİOSB de insan odaklı, sıfır atık ile çalışacak yeşil fabrikalardan oluşan bir üretim merkezi olmak

ve küresel markalar yaratmak hedefleniyor. Bölgemizde faaliyete geçecek bir diğer üretim merkezi de Tarsus Ticaret ve **Sanayi Odası** Başkanı Ruhi Koçak yönetiminde çalışmalarını yürütülen Tarsus Organize **Sanayi** Bölgesi. Bölgede birinci etap **sanayi** parsellerinin bulunduğu bin dönümlük arazi satışı tamamlanmış durumda. Kent ve bölge ekonomisi için büyük önem arz eden bu karma **OSB**'nin de hedefi, küresel piyasalarda rekabet edebilir üretimin gerçekleştirileceği bir merkez olmak.

Türkiye'nin 4'üncü büyük raylı sistemi kuruluyor

2019'da gerçekleştirdiği 1.94 milyon TEU konteyner iş hacmiyle Türkiye'nin en büyük limanına sahip olan Mersin'de, yarım kalmış projeler de tamamlanma sürecinde. Akdeniz Sahil Yolu Projesi süratle tamamlanıyor. Çukurova Bölgesel Havalimanı'nın üst yapı ihale süreci önümüzdeki günlerde gerçekleştirilecek. Mersin'in turizm potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi, kamu ve özel sektör yatırımlarının önünün açılması amacıyla Mersin Ticaret ve **Sanayi Odası** Başkanı Ayhan Kızıltan'ın öncülüğünde kurulacak Mersin Turizm A.Ş.'nin kuruluş işlemlerinin birkaç ay içinde tamamlanması bekleniyor. Şirketin faaliyet geçmesi ile birlikte bölge turizminin de ciddi şekilde hareketlenmesini bekliyoruz. Bir şehirde olması gereken en önemli konulardan biri de ulaşım. Ülkemizin birçok ilinde ulaşım aracı olarak kullanılan metro ve hafif raylı sistemler bugüne kadar Mersin'de hayata geçirilemedi. Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından projelendirilen ve 2020 yılında yatırıma başlanacak Mersin Raylı Sistemi projesinde hedef 2030 yılına kadar şehir içi ulaşımın yüzde 70'inin raylı sistemle gerçekleştirilmesi. Proje tamamlandığında Mersin'deki sistem Türkiye'nin en büyük dördüncü raylı sistemi olacak.

ÇUKUR/OVA

Adnan GÜMÜŞ
ogumus@evrensel.net

MESLEK LİSELERİ MESELESİ: BAKANIN VE BAKANLIĞIN İNSAN VEYA YURTTAŞ FİKRİ VEYA ANLAYIŞI VAR MI? VARSA NEDİR?

“Sen ağa ben ağa, bu sıyrılan kim sağa” söylemi ile meslek liselerini patronlara teslim etme anlayışı aynı madalyonun iki yüzünü oluşturuyor. İmam hatip modeli ve mevcudu tarikatlarla teslim etme durumu da aynı anlayışın bir örneği olup bu yazıda sadece proje meslek liseleri uygulamasına odaklanılacaktır.

2 Nisan 2019 itibarıyla “Özel Program ve Proje Uygulayan Eğitim Kurumları” 188 adettir. Bakanın nisan 2019’da bu proje okullarının ve imzalanan protokollerin amaç ve taraflarını şu şekilde ifade etmekte idi: “Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında eğitimi verilen meslek alanlarını sektörlere birlikte tasarlamak ve mezunların niteliğini artırarak iş hayatına hazırlamayı sağlamak, eğitim-sektör iş birliğini güçlendirmek. Ülkemiz iş gücü piyasalarının ihtiyaç duyduğu vasıflı, bilgili, becerikli, en az iyi seviyede yabancı dil bilen nitelikli elemanları yetiştirmek amacıyla Bakanlığımız ile Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AŞELSAN, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası ve çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birliği protokollerini imzalananak yürürlüğe konulmuştur.”

Proje okulları birkaç açıdan ele alınabilir:
Belirlenen amaçların uygunluğu açısından, meslek liselerini protokoller imzalayarak özel şahıs veya şirketlere birlikte düzenleme veya onlara devretme fikri açısından:
Bu sürecin etki ve sonuçları açısından yani böyle bir düzenlemenin belirlenen amaçlara uygunluğu açısından,
Protokole bağlanan okulların yaşadıkları zorluklar veya eksiklikler açısından.

İkinci madde uygulama tarzı ve üçüncü madde uygulamada yaşanan teknik konulara dair olup her ikisi de zaten böyle bir fikrin kabulünü gerektirdiğinden burada özellikle bu modelin ana fikri ve ana kabulleri üzerinde durulacaktır. Bu “özel program ve proje uygulama” mesleki teknik okul modeli fikri, her şeyden önce

“Eğitimi verilen meslek alanlarını sektörlere birlikte tasarlamak”,

“Eğitim-sektör iş birliğini güçlendirmek”,
“Piyasaların ihtiyaç duyduğu elemanları yetiştirmek”,
“Mezunları iş hayatına hazırlamak”
amaçlarına dayandırılmaktadır.

Bunun ancak oda ve borsalarla (şirket sahipleri-sermaye grupları, patronlarla) birlikte yapılabileceği daha baştan kabul edilmekte, protokolün tarafları (imzalayıcılar) olarak öncelikle sermayedarlar (İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği...) görülmektedir.

Piyasa şartlarında faaliyet gösteren tüm kuruluşlar sonuçta “kâr” odaklı “ticari” kuruluşlardır.

Anayasada temel veya orta öğretimi bir yana bırakalım yükseköğretim için bile “kâr” odaklı yapılamayacağı, “kamu yararının” temel şart olduğu vurgulanmaktadır.

Yasa veya mevzuatın ötesinde, onlara uyar veya uymaz, temel eğitimin amaç ve hedefi nedir diye sorarsak, genel çerçevede olarak çocuk ve gençlerin bio-fizyo-psiko-sosyal gelişimlerini sağlayacakları, bilgi, akıl-zihin ve duyguluklarını, beceri ve yeteneklerini (tüm potansiyellerini) geliştirebilecekleri imkan ve ortamın hazırlanması; bu amaçlara yönelik etkinlikler eğitim, bunun gerçekleştirildiği organizasyon veya mekanlar okullardır.

ÖĞRENCİ EĞİTİMİN NESNESİ DEĞİL TAM KİŞİSİ VE ÖZNESİDİR.

MEB’in amaçları arasında “eğitim-sektör iş birliğini güçlendirmek” olamaz. Dahası eğitimi “Sektörlere birlikte tasarlamak” gibi bir role soyunamaz. “İş gücü piyasalarının ihtiyaç duyduğu elemanları yetiştirmek” eğitim veya okulların bir amacı olamaz, bu piyasaların eğitimi ve okulu belirlemesi, mevcut uygulamaya bakılırsa doğrudan ele geçirmesi anlamına gelmektedir. Böyle bir anlayış okulu ve çocukları araçsallaştıran köleci bir anlayıştır.

MEB’in getirdiği modelin meslek lisesi olduğunu söylemek oldukça güç gözüküyor. Her şeyden önce bir patrona, hatta endüstriyel kapitalizme bile yeterince uyarlanamış, montaj sanayisine ve büyük küresel firmaların müesseselliği veya ürün pazarlamacıları durumunda olan bir patrona bağlı, aynı zamanda bir kısmı eşraf kültürünün, hatta tarikat veya cemaatlerin adamı olan yerlerin “okul” olduğunu söyleyebilmek üzerinde çok araştırılması veya düşünülmesi gereken bir konuyu oluşturmaktadır.

ANA SORUN: BAKANLIĞIN İNSAN FİKRİ VE ANLAYIŞI VAR MI? VARSA NEDİR?

Bakan Selçuk’un veya bakanlığın insan veya yurttaş fikri var mı? Varsa nedir? Bu anlayış; çok istenen her işi görebilen çok yetenekli (yapay zekaya sahip bir robot gibi) ve aynı zamanda efendisine, patronuna, şeyhine sıkı sıkıya bağlı, sadık cariye veya köleler mi yetiştirmek?